

VASÁRNPOLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
„Falu” Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: 155—62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Égésé évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 9. szám.

Március hó 1.

Gereblye

Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter február hó 21-én nyújtotta be a képviselőházban a kormány telepítési törvényjavaslatát. Nevezetes dátum s már maga a benyújtás ténye is hangos tetszést váltott ki a képviselők közül. Kétségtelen, hogy nem mindennapi törvényjavaslatról van szó. Ezelőtt 27 évvel játszódtok le hasonló ünnepélyes pillanatok, amikor — s ez nem érdektelen véletlen — ugyancsak egy Darányi, a jelenlegi miniszter nagapnevű rokona, terjesztette be a telepítési javaslatát. Sajnos, az első Darányi-féle kezdeményezés sohasem került be a magyar törvénytarba. Pedig a nagy miniszter, aki a maga korában Európa akárhány művelt államát megelőzte a mezőgazdaság fejlesztése érdekében létesített nagyszerű alkotásával s egyike volt ezen a téren a legtermékenyebb és legszerencsésebb földművelésügyi minisztereknek, egyik kezdeményezésén sem csüggyött akkora szeretettel, mint a nagy gonddal és alaposítással elkészített telepítési javaslaton. Mégis ezt az egyet nem sikerült megvalósítani. Reméljük, hogy ezúttal a Darányi-név nem lesz rossz kabala és a mai földművelésügyi minisztert nagyobb szerencse kísérje ezzel a javaslatával, mint kitünő elődjét. A magyar közéletben talán még sohasem lekinített olyan várakozással törvényjavaslat el, mint amely ma a képviselőknek ezáltal felkelti. A közélet főnökének kell megmutatnia, hogy ez a várakozás nem fog csalódásba átmenni, mint ahogy az 27 esztendővel ezelőtt történt.

Egyik multikori számunkban hírt adtunk, hogy a város szovjet megjelent Magyarországot határainál. Cseh felszólendok jóvállából, az elszakított területeket orosz repülőterre alakítják át. Most pedig azt halljuk, hogy a szovjet nemcsak bombavető repülőgépeivel fenyegeti Közép- és Kelet-Európát, hanem buzdítja is itt van már, hogy tükrökrege vele a Duna-mérendec gubonatermő államait, elsősorban Magyarországot. Ezek között van ezáltal is hű maradt önmagához. Nem közvetlenül kintja buzdítja, hanem alattomosan, kerülő uton, ami különben egész propagandáját jellemzi. Csehszlovákia ebben is a kezére jár szik. Felcsopott a szovjet gabona-igényükének. Mások aligha lehetnek megérteni, hogy szomszédunk, amelyik elsősorban ipari állam és a multban mindig gabona-, illetve liszt-bevitelre szorult, egyszerre hogyan rendelkezhet olyan gabonakészletekkel, amelyekből saját szükségletén felül a külföldnek is ajánlatot tehet. Mert arról van szó, hogy Csehszlovákia Ausztriának buzdít ki eladásra. Ezzel versenyhátrányt lép fel éppen közvetlen szomszédunknál, amelyet hosszú idő óta Magyarország látott el kenyérmaggal és liszttel. Nem kell magyarítani, hogy milyen átlagosan

szándékok húzódnak meg a cseh buzdiknál mögött. Gazdaságilag is elszakítani Magyarországot Ausztriától, fokozni a mezőgazdasági válságot hazánkban, hogy az ennek nyomán beletekző nyomor és elégedetlenség a szomszédban lesekedő város veszedelmé számára kedvező légkört teremtsen. Csak az a kérdés, hogy ezek a rosszindulatú mesterkedések nem vezetnek-e majd általános európai fel-forduláshoz?

Régi panaszt orvosolt az iparügyi minisztérium, amikor a közelmúltban véget vetett a mezőkövesdi munka-

béruzórnak és olyan intézkedéseket hozott, amelyek megakadályozták a lelketlen vállalkozóknak kiszolgáltattott matyó asszonyok és leányok munkakeréjének kizsákmányolását. Mindenki azt várta, hogy a világszerte híres matyómunkát tisztességesebben fogják megfizetni. Ehelyett az történt, hogy amióta az iparügyi miniszter munkabér-rendeletét megjelent, megszűnt a munka Mezőkövesden. A vállalkozók egyszerűen nem dolgoztak, mert úgy látszik, nem hajlandók mást, csak éhbérekét fizetni. Ebből mindenesetre az a tanulság, hogy nem elegen dolgoztak a munkabére-

ket megállapítani, hanem gondoskodni kell arról is, hogy ennek esetleges kellemetlen következményeit ki lehessen küszöbölni, amikor olyan iparágáról van szó, mint a matyó-hímzés, amely néhány éghuron pendülő vállalkozó kezében van. A legfőbb ideje volna már, hogy a magyar népművészet kincsei ne profitheks kalnároknak legyenek kiszolgáltatva, hanem mind a munka, mind pedig termékeinek forgalombahozatala állami ellenőrzés alatt álljon. A magyar népművészet fenntartásához közkérdék fűződik, amelynek védelme elsősorban az állam kötelessége.

A kórházi ápolás rendszere:

a kisembert koldusbotra juttatja

Reményünkben nem csalódtunk. A kórházi költségekről írott cikkünk nagy visszhangot vert. Úgy látszik, fejétn találtak a szöveget. Sok leve érkezett a falvakból. Pápek, jegyzők, tanítók, orvosok, földmivesek, kétkézi napszámok írták. Mindmennyi biztató szó, hogy a falu népe megérti önzetlen és becsületesen harckunkat. Most is azt mondjuk, hogy bátran, megalkuvás nélkül küzdünk a faluért, hirdetve azt, hogy soha nem volt nagyobb szükség a cselekvő segítségére, mint ma, amikor a szenvedések ostroma csattog a falvak fölött.

Legutóbb megállapítottuk, hogy a kisember réme a kórházi költség. Helyesebben: az ápolási költség, mert az operálási részt meg kell fizetni. Ez ugyanis az orvosok magánügye. A sok levél közül kiragadunk egyet. Nyugykovács kitünő jegyzője: László Gyula írta.

— A budapesti kórházban — ugymond — mielőtt valakit felvesznek, vagy lefizetik vele a tiznap kórházi ellátás költségét, vagy pedig szegénységnyi bizonyítványt bemutatás kériki tőle. Ezt azonban csak annak állíthatjuk ki, akinek semmiféle vagyona nincsen s jövedelme a helyben szokásos napszámot nem haladja

meg. Ez a közönységes napszám az én közösgemben két pengő.

Az olyan betegek, akik háza és vagyoniája van, szegénység bizonyítványt nem adhatnak.

de kadjuk helyette a hatóságai vagyoni bizonyítványt s abban igazoljuk, hogy kis háza hozzávetőlegesen 1500—2000 pengőft ér. Beírjuk azt is a bizonylatba, hogy a családító hány tagu család eltartásáról gondoskodik. Ennek a bizonyítványnak az alapján a beteget felveszik. Gyógyítjuk, vagy gyógyulatlan állapotban — amikor hazaeresszük — a kórház elküldi a számlákat a felmerült ápolási díjakról a közlési előjárásának behajtás végett. Miután jó néhány hónapon át szolgáltattuk fizetésre a kórházból hazajöttet, aki többször ígerte dárcára fizetni nem tud; továbbá mivel ellene a törvényes végrehajtási eljárás be nem vezetetés és le nem folytatható, kénytelenek vagyunk a kórházi tartozást zálogjoggal a kis ingatlanára bekebelezíteni. Ilyen bekebelezett kórház sok van. Az így bekebelezett kórházi költségek egy része akkor térül meg, amikor a szegény ember egyik vagy másik darab földesekjét, házaszkáját eladni kény-

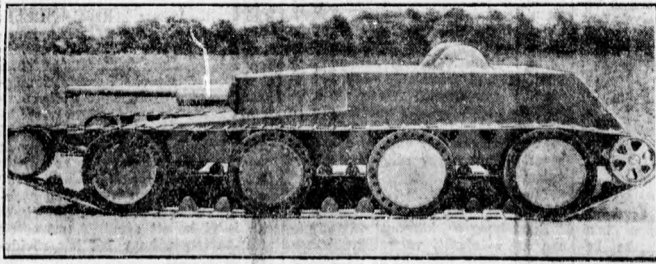
szertül s a vevő, hogy a tehermentesen megvásárolt ingatlanhoz hozzájuthasson, saját érdekében kifizeti a kórházi tartozást a vételárból.

— A sok közül emelked egy esetet: Egy családjánya szembejával került a kórházba. Az ápolási költség 160 pengő volt. Rövid időn belül nagykoru fia lábát törte. Kórházba szállították.

Napi 5 pengő 80 fillér mellett 270 pengő kórházi költséggel van megfóva.

Hogyan tudja ezt megfizetni az a családító, akinek egy és fél hálóterülete, 1300 négyzetlóg területű földesekje van s mellette egy tehén, egy gyengén táplált ló s még gyengében táplált hattagú család ellátásáról kell gondoskodni? Kórházi ápolás szempontjából azonban mégsem szegény, mert ingatlanja van, amire ezek a költségek bekebelezettek. 2800 leket számlák közösgemben van évente legálább husz ilyen eset.

— Itt feltétlen segítségére van szükség. Segítségre, de hogyan? Az egyetlen megoldás talán a népegészségügyi államosítás lenne. Közösgem lakosai évenként 300 pengőft fizetnek 16 százalékos nyíltvános betegápolási

Amerika legújabb hadigépe

Képtünk egy olyan tankot ábrázol, amelyet fel lehet szerelni egy repülőgép szárnyai alá. A repülőgép áramvonalas, lezárt, a tankot borítja és a gépfegyverek, ágyúk háttámaszát a cölcsőgát.

Pótadó címén. Ezeket közdókkal szedjük be az állampénztár javára. Elgondolásom szerint az OTI, az OTBA és MABI intézményeket népegészségügyi intézményévé kellene kifejleszteni és a befolyó járulékokkal fenntartani. Az állami nyilvános betegápolási pótadót megfelelően fel kellene emelni és az így behajtott összegeket a fenti intézmény pénztárába befizetni.

Feltétlenül szükséges az orvosok államosítása, tisztességes javadalmazása.

Ebben az esetben 1000—1500 lélekre jutna egy állami orvos, aki az összes beteget teljesen díjtalanul látná el, míg az állami kórházak a beutalt falu népét díjtalanul kezelnek és ápolják.

— Egy kis számvetést is csatlakoztatok az igazolására annak, hogy a községek is jobban jömmék ki, de jól járna a falu népe is. **Községek, 6000 pengő befizetési pótadót vesz.** Az orvos javadalmazására és lakására 3600 pengőt fizetünk. Szegények gyógy-szerre (nagy takarékoskodás mellett) 500 pengőt. Járványos betegségek leküzdésére 300 pengőt számítanunk. Milyen járványkórházunk nincs az ilyen beteg Budapestre szállítjuk, ahol az állami költségek felét az állam, a másik felét a község tartozik fizetni. Községek tehát 7800 pengő egészségügyi terhet visel, amely mellett a **kórházra szorultaktól is be kell hajtaniom évente 5000—6000 pengőt.** A 7600 pengő község-szerű tereből egy lakosra évi 2 pengő 70 fillér esik. Egy házi család után évente 36 pengő OTI-járulékot kell fizetni, míg egy állandóan dolgozó ipari munkás után átlagban 50 pengő OTI-járulékot fizetnek be. Ha egy földműves, vagy földműves rapcsámos-család minden egyes tagjára, valamely megoldás folytán, csak évi 10 pengő betegápolási díjat számíthatnánk, akkor községemben évi 28.000 pengő körülí összeg lenne kivétel, amiből tisztességesen elláthatnánk két olyan orvost, akik állandó egészségügyi felügyelet alatt tartanák a lakókat, azokat inagyt gyógykezelnek, de fedeztetni nyerne a rá-szorultaknak kórházi ingyenes ápolása is.

Egyszóval egészségesíteni, államosítani kell a népegészség-ügyünket,

ha azt akarjuk, hogy egészséges új nemzedék álljon a mai hegyért az egy nagy hátafáin. Egységesíteni kell az egész vonalon, hogy ne legyen különböző, kassziszori intézményekhez tartozó senki sem, mert ennek a magyar hazának egyformán édes gyermeke a földműves, iparos, munkás és tisztviselő.

* Eddig a levél. Úgy látjuk, hogy előző cikkünkben közölt elgondolásunkat a falu népe érdekében a falu igazi vezetői is helyesnek találják.

Szekeres László

Árvíz fenyeget

A napok óta tartó esőzés ismét árvízveszedelemmel fenyeget. A Felvidéken a Hejő folyó máris elöntötte a Csaba-Görömböly-Mályi határában levő szántóföldeket. A Stajó völgye nagyrészen szintén víz alatt áll. De itt égen nagy területeket védenek azok a töltések, amelyek az utolsó három évben épültek. A Tisza vizállása növekvően van. A Dunántúlon a Vértés és Bakony hegységéből lezúduló víztömegeket a **Sárvíz-csatorna** és a **Galya** nem tudja levezetni és ezért **Székesfehérvár** külvárosának, az ugynevezett Szárazrétnék ötven házat elöntötte az ár. A **Székesfehérvár-Komárom** közötti vasutvonalon **Moha** községben víz alatt áll. Budapesten a Sós-fürdői dűre eső részen ugyancsak kiföntött az ár és az ugynevezett Biblic-telepen lakó nyolcvan család súlyos helyzetbe került.

Véres katonai lázadás Japánban

A japán katonai párt február hó 26-án véres felkelést kísérelt meg Tokióban, az ország fővárosában. Az egyik Mandzsurkúra készülő ezred egy része fellázadt és tisztjei vezetése mellett elfoglalta a főváros számos középületét.

A lázadók megtámadták Okada miniszterelnök lakását és a miniszterelnököt megölték. Szajto igazságügyminisztert, valamint Takahasi pénzügyminisztert ugyancsak meggyilkolták.

A felkeles olyan kitünően volt megszervezve, hogy az alig néhány száz főből álló lázadó csapatnak sikerült azt a hitet kelteni, hogy igen számos vannak és hogy a felkelés teljes sikerrel járt. Erre a hírre a tokiói helyőrség közel háromezer katonája is csatlakozott a lázadókhöz. De néhány órával a felkelés kitörése után már összeült a tábornoki kar és elhatározta, hogy minden áron leveri a lázadót. Valamibe tengemergy a kor-

mányhöz császári gárda élére állt és a gárdával, valamint a kormányhívi csapatokkal felvonult a lázadók ellen. Véres harcok árán sikerült is néhány középületet felszabadítani. A harcok során több, mint százán életüket vesztették, a sebesültek száma meghaladta az ezret. A császár Goto belügyminisztert nevezte ki ideiglenes miniszterelnökké, aki azonnal elrendelte Tokióban az ostromállapotot. A császár hír szerint **Osumi** tenger-nagyt bízta meg kormányalakítás-sal, aki a **tulzókatonai párt** embere és a **szélső nacionalista eszmék** barátja.

Hatalomrajtása a fegyveres ázsiai politikát jelenti,

ami ilyen nagy aggodalommal tölti el a béke híveit. A katonai párt ugyanis a felkeléssel erőlyesbe fellépett akart kikényszeríteni Oroszországgal szemben.

A zendülők eltorlaszolták magukat és farkasszemmel néznek az ellenük kivonult csapatokkal.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház február 20-iki ülésén kezdte meg az **ipar törvény módosítására** vonatkozó javaslat tárgyalását, amelyet **Ronkay** Ferenc előadó ismertetett, nagy alaposággal és szakértősséggel. A javaslat vitáinak első szónoka **Apponyi György** gróf volt, aki ellene beszélt. A javaslat mellett **Müller Antal** szavalt fel, aki maga is egyike a legtekintélyesebb iparosoknak. — A február 21-iki ülésen folytatták a vitát. **Propper Sándor** (szocialista) beszélt a javaslat ellen, míg a javaslat mellett általános megelégedésre a kiszagdapárt harcias veszere, **Eckhardt Tibor** szavalt fel. Nagy elismeréssel adózott az iparügyi miniszternek és rámutatott arra, hogy a javaslat igyekszik becsilllét megvédeni a kisembereket leg-nagyobb eseménnyé az volt, hogy **Darányi Kálmán** földművelésügyi miniszter benyújtotta a **telepítési törvényjavaslatot**, melynek tárgyalását a bizottságok nyomban megkezdték.

A február 25-iki ülésen folytatták az ipari törvényjavaslat vitáját. A javaslat mellett **Bud János**, **Raimiss Ferenc** szavaltak fel, ellene beszélt **Farkas István** (szocialista) **Bródi Ernő** és **Vázsonyi János** (demokrata).

A február hó 26-iki ülésen **Hertelevy Miklós** és **Dróczy Győző** beszélték nagy elismeréssel az **ipar törvényjavaslat** mellett, majd áttértek az interpellációkra. Ezek közt legelőbb érdeklődött **Fábián Béla** demokrata honatárának a **Hangya** szerkesztői felé **üzenetere** vonatkozó beszéde keltette, de csak azért, mert **Winkler István** kereskedelemügyi miniszter a **Ház** osztatlan tetszésnyilvánítása mellett a **legmesebbségen** védelmébe vette a **fogyasztási szövetkezeteknek a kizárólag a kisemberek jöletét szolgáló törvényes üzletét**. Elmondta a miniszter, hogy a **Hangya** a kivételre kerülő serepeket kizsagdáktól veszi, azokat kisiparosokkal vágatja le a legmáltánosabb feltételek mellett, akik aligha köszönik meg **Fábián Béla** és a többi demokraták ilyen-fajta védelmét. **Maklari János** a fel-burjánzó protekció ildözését köve-telte. **Kozma Miklós** válaszában kijelentette, hogy teljes erejével küzd a közéleti betegségek ellen, de sajnos, a kijárásokra ma már valóságos szövet-kezet alakult is így alig lehet ellene valamit tenni.

A mezőcsáti választás

Borsodmegye központi választás-mánya a **mezőcsáti** választókerületben **március 8-ára** tűzte ki az új választ-

tást. A kerületben teljes erővel megindult a választási küzdelem. A Nemzeti Egység pártja **Egy Zoltán** föld-birtokost, a független kizsagdapárt **Farkas Olivért** léptette fel.

Kozma miniszter az inségekért

Kozma Miklós belügyminiszter leg-utóbb nyilatkozott arról, mit szándé-kozni tenni az ország-szerte fokozódó nyomor enyhítése érdekében. Most pedig elhatározta, hogy — mielőtt az inségadó felemelése érdekében javaslatot tenne — külön-külön levelet ír a magyar társadalom tehetősebb-jeibe, hogy **akár természetben, akár pedig pénzzadományul járuljanak hozzá a nyomor enyhítéséhez.**

Nánássy Imre belépett a NEP-be

Nánássy Imre, a nyírbátori kerület képviselője, akit pártkonvenció programmal választottak meg, belépett a Nemzeti Egység Pártjába. Belépését azzal indokolta, hogy **Gal Gáspár** leveleit úgy szolgálhatja **legered-ményesebben.**

Jelentkezzenek a 18 évesek

Belügyminiszteri rendelet értelme-den azokat a magyar állampolgárokat, akik a **18. életévüket a folyó évben már betöltötték vagy be fogják telni, vagyis azokat, akik 1918-ban születtek, kölm bejelentélap kitöltésé-vel január végéig be kellent jelenten.** A bejelentési határidőt a belügy-miniszter ebben az évben kivételesen **március 31-ig** meghosszabbította.

Bajban a Várfegy

A budai várfegy déli oldalán már régebb idő óta oly meredt talajcsuszamlások és repedések keletkeztek, amelyek veszélyeztetik az ott levő lakóházak épségét is. A földcsuszam-lást eddig sem a mérnöki, sem a föld-tani tudomány megállítan nem tudta, így a hatóságok, mielőtt a lakóházak mogromlása embérléte követelne áldozatul, kilakoltatták a **Loos-ut**, **Logdy-utca** leginkább veszélyeztetett épületeinek valamennyi lakóját. Ki kellett költöznie többek közt **Bormeniza Géza** iparügyi miniszternek is. A mérnökök legújabb egy hatalmas betonfal építésével akaráják a föld további csuszását megakadályozni. Ugyilátszik az eddigi tá-mfalak keveset használtak a veszedé-lem megakadályozására. Február hó 26-án hajnalban a **Logdy-utca**ban az egyik támfal beomlott és az **alatta lévő házával együtt mintegy 30 méter hosszúságban a mélyégyébe zuhan-t.** A **Logdy-utcai** a gyalogjárók elöl is el kellett járni. A mérnökök attól tartanak, hogy két ház rövidesen összeomlik.

Időszeri gazdakérdések

Az **Országos Mezőgazdasági Kamara** igazgatóválasztmányja február hó 21-én a fővárosban ülést tartott. **Koós Mihály** igazgató bejelentette, hogy újabban a budapesti fogyasztói árak védelmére való hivatkozással nehezségeket gördítene a burgonya-export elé, ami az árak tartását veszélyezteti. **Döröszeghy Ottó** báró kamarai titkár a munkaalkalmak sa-porítását célzó befektetések adóment-ségeikkel való előmozdítására **Irán-lyuk** mozgalmakról számolt be. **Hadács** Ágoston dr. főtitkár az **inséges vidékek velőmag-ellátásáról** tett je-lentést és ismertette azokat az elő-terjesztéseket, melyeket a kamara a mezőgazdasági munkásság helyzeté-nek enyhítése érdekében tett. **Ébner** Jenő dr. jelentette, hogy a mezőgaz-dasági kamara a **hasított sertés-kivétel** szervezése terén hatáskört kapta. Ez lehetővé teszi, hogy a ki-vitelben élt farkalóban a termelő-höz jussanak és megszünjön a hasi-tósertés-ár és az elősertés-ár közötti aránytalanság. **Wünschner** Frigyes dr. rámutatott arra, hogy a **Hangya** az **állatkereskedelmi tevékenységére** gaz-dasámpontból is nagy súlyt vet, de versenyt akar támasztani azért, hogy a termelők a maximális árakat érhes-sék el. A kamara ülésén a **főváros vá-rosi vámkörül szlő szabályrendelet-tervezetének** tárgyalása során az az álláspont alakult ki, hogy a választ-mány a tervezett **tárgyalási alapul sem fogadta el és kéri a fővárost, hogy térjen vissza az elősőbb és egy-szerűbb háborúlevélti tarifára, vagy tarssa meg a most érvényben levő vámkort azokkal a mérséklésekkel, amelyekét a mezőgazdaság már ré-gen sürget.**

VILÁGKRÓNIKA

Ugyilátszik, az olasz-abszinn konfliktus már nem köti le kizárólagosan a külpolitikuskok tevékenységét, a Dunamedence kérdése ismét előtér-be van és a nyugati nagyhatalmak is érdeklődéssel figyelik az erovat-nakozó tárgyalásokat. Az olasz és az osztrák kormányfőiről fírenzei ta-nácskozásai a két évvel ezelőtt meg-kötött, ugynevezett római egyezmény alapján folytak le, de különös érde-kességéne a tanácskozásnak az, hogy ugyanerre az időre esnek az olasz külpolitikának megbeszélései Németországgal és Lengyelországgal is, s bár végleges megegyezés nem történt, francia és angol sajtóvele-mények szerint, **Olaszország, Német-orország és Lengyelország között jelen-tékeny közlekedés jött létre.**

Hodza eschváznok miniszterelnök Belgrádban hosszas tanácskozásokat folytatott Stojadinovics jugoszláv miniszterelnökkel. A tanácskozásokról kiadott hivatalos jelentés igen szük-szavú és csak általánosításokat mond. Leszögezi a kisanant álláspontját, amely szerint **Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia** eddig is súlyt vetettek a **Dunamedence államainak** **minél szorosabb együttműködésére** és a **zövegre vonatkozólag is hangsúlyoz-zák, hogy ez a három állam minden kérdésben egyöntetien fog eljárni.**

Az angol alsóház külpolitikai vitá-jában **Eden** lord külügyminiszter monddt nagy beszédet, amelyben új-ból kijelentette, hogy **Anglia álláspontja az olasz-abszinn konfliktus** **győztében egyáltalában nem változott és továbbra is eddigi népszavazási politikája mellett marad.** Hangsúlyoz-ta továbbá **Eden** azt is, hogy amik a **leszerelési konferenciák** komoly eredménye nem lesz, **Anglia kénytelen** fegyverkezését értelesen tovább folytatni.

Az olasz hadműveletek tovább foly-nak az afrikai hádszintéren. A leg-utóbbi nagy győzelem után az olaszok tovább folytatják előnyomulá-sukat és azóta is több, mint húsz kilométerrel tolták előre a hadsereg frontját.

Megszólt a falu népe . . .

A Vasárnap február 16-iki számban megjelent: *Ne esodát várjon a nép* című közleménynek, úgy látszik, megvolt a kívánt hatása. Azóta több levelet kaptunk, amelyeknek írói megkísérlék elmondani, mik a falu leg-súlyosabb bajai s mik volnának azokra, az a felfogásuk szerint, a legjobb orvoszerek.

Nem fásult el még a falu lelke

Tamás Ferenc írja, Páhiból:

— Nem fásult el még a falu lelke és nem is lett közönyös a maga ügyei iránt, hanem a baj ott van, hogy a falu népe pesszimistává lett, ugyhogy alig tud már hinni, alig tud már bízni és ami a legnagyobb baj, a maga erejében sem.

Foglalkoztató ezután a levélíró a nemzetiszóltó egyke kérdésével. Nagyot téved, aki azt hiszi, — állapítja meg — hogy elég mindaz, amit eddig csináltak. Hozzanak végre egy olyan törvényt, amely megfelelő és megérdemelt előnyt biztosít a soktagu családoknak.

A gazdasági boldogulás egyik akadályát Tamás Ferenc a MÁV túl-nagyas tarifáiban látja. 150 kilomé-

teres gyalog-, vagy kocsiutra kény-szerítik a falu népet. Az autofuvarozók túl vannak adóztatva, így azok sem bonyolíthatják le a személy és áru fuvarozást. Szüksége volna a magyar gazdának, hogy kellő szaktudásra is legyen szert. A rádió elő-sőbbítása (évi 4—5 pengő előfizetés) és a gazdáknek megfelelő műsor összeállítása nagyot segítene a bajon, mert ma a földművelő népek egy századaért sem hallgat rádiót.

Ifj. Csikány Sándor Kosródi ezeket írja:

A földmivelőt annyszor becsapták

A világháború után, boldogult nagyatádi Szabó István vezetésével mellett megkezdődött a falu szervezése. Érzésben sikerült, sajnos, csak bizonyos ideig. A paraszt kezdte érezni, hogy ő is ember és így joga van az eléhez és joga van ahhoz is, hogy a saját sorsának intézésében részt vegyen. Helyet kaptunk a köz-elét perondján is. A parlamentben 10—50 paraszt-képviseelő cizmája kopogott és a régi vagy utjonnan alakult falumetű egyesületek örömmel vettek tagjaink sorába a parasztot: szinte tuntevte azzal, hogy ők is a faluval és falucéért dolgoznak.

Ezek előrebocsátása után elmondja

a levélíró, hogy az 1926-os választás elűzte a parasztot a parlamentből s küldötte a falu érdekeit szolgáló egyesületekből.

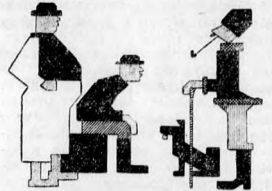
— Nem akarom megsérteni — írja a többek közt — a Faluszövetséget; mert egyetlen életképes egyesületnek tartom a faluszervezést illetőleg, de kérem, van-e jelenleg a vezetésék között egyetlen egy minstelet, tör-beirtokos vagy tizhadas paraszt? (Van, nem is egy! A szerkesztő.)

— Élénken él emlékezetünkben — folytatja — az a mozgalom, illetve szervezkedés, amelyből a még ma is élő kisgazdapárt alakult; a még ma is élő bölesőjét egy-két közposztályhoz tar-tozó egyénnel együtt néhány paraszt-riagátta — köztük jó magam is. Ez mi maradt meg nekünk belőle? Bátor-mondhatom, hogy csak a dajka-dal.

Ezek után felteszi a kérdést:

— Vajjon megdermedt volna-e a falu élete akkor, ha ma is, ugy a parlamentben, mint a falumetű cím alatt működő egyesületekben legalább számarányához képest ötven százalé-kban részt vehetnének a vezetésében? Mert a falu népet a falu hatán elős-ködkök annyszor becsapták, hogy a maga fajtáján kívül másban már nem hisz — fejezi be keserű levélét ifj. Csikány Sándor.

MÉGIS CSAK LÉGJOBB A

MONORI MAG

BUDAPEST, VIII. RÁKÓCZI ÚT 7.

FALUSZÖVETSÉG

Járás érkekezlet Pécsét. Somnisk-Béla dr. II. főosztályi elnökelete alatt az elmúlt héten tisztiz érkekezletet tartott a pécsi Járás negyven községe. A közpört részéről Szekeres László dr. fő-titkár jelent meg. Az érkekezlet a föld-reformosok ügyével, valamint a körházi ápolási költségekkel foglalkozott és egy-tangulag helyeselte a Szövetség és a Vasárnap állásfoglalásait mindkét ügyben.

Házipari tevékenységet fejt ki a rév-fülöpi Faluszövetség. Február hó 23-án a révfülöpi Faluszövetség választmányi ülést tartott, melyen Gere József ügy-vezető elnök beszámolt arról, hogy a flókészvetségi házipart kezdeményezett, saját szövönnyellett tart fenn, mely az elnök vezetésével a házipari felügye-lés által is elismert, érdemes munkát végez. Az iparügyi miniszterütemőt kap-pott ingyenes nyersanyagból a helybeli szegények számára készítteték ruhának vált s ezzel szociális szempontból is példatató munkát végeztek. Az ülésen a közpört részéről Kerék Mihály dr. titkár jelent meg.

'Falunap' Vámospérsén. Február hó 22. és 23-án jót sikerült falunapot rendezett a Faluszövetség, melyen megjelent Szabó István alispán ú. A Szövetség köz-pontját Szabó Sándor dr. ny. főispán, alelnök képviselte. Több mint 3000 ember nézte meg az oktató és szórakoztató filmelőadásokat és ugyancsak nagy kö-zöség volt az ipari és borkóstolásnak. Igen sok gazda jelentkezett az új-nyersanyag, amelynek díját a következők-képek ítélték: Aranyérmeket kapott: R. Nagy Imre. Ezüstérmek: K. Szabó Imre és Cs. Deák Imre. A kiállításban ezüstérmeket nyert a vámospérségi leányegyesület. A borkóstolást közül aranyérmeket kapott: Farkascsöveg, János és Bálint István. Ezüstérmek: F. Szabó Lajos, Veszprémi Zoltán, Szabó Gábor és Szenes Márton. Gyümölcsökért aranyérmeket nyertek: Farkascsöveg János és Vitéz Zoltán. A gyermekekészvetségi versenyre 38 éveseműt és három éven aluli gyermekek hoztak el a szülőik és a bírálatbizottság örömmel állapította meg, hogy még a szegényebb országok is szaberezten, egészlegesen ápol-ják, gondozzák gyermekeiket, amiben természetesen orszánszerve van a helyi Stefánia Szövetségnek. A szakértőkeze-ten Szabó Sándor dr. mondott nagyhá-tású beszédet a szakismeretek szükség-ségéről és a gazdáltsáradalom egységnek fontosságáról; Kozma György főelőad-er a szövetkezekről, Kispappér István, a debreceni faluszervezőrium tagja, pedig a borkóstolási és a borközlőkről tartott érdekes előadást. Dörfántán zajlott le a dákorszereny a Faluszövetség ezüstse-leg-vándorlőrdíját, öríslési érdekeltsé-gek mellett. A bírálatbizottság a vándorszerleget ismét a nyárbányai Ábrányi Kornél dal-lórnék úllta oda. Aranyérmeket kapott a vámospérségi rév. dalkör, ezüstérmeket megkapott a vámospérségi. Este a vámos-pérségi műkedvelők. A vén gazember' című színművet adták elő.

A falunap sikerült a község társadalmi és hivatalos vezetői szívet-lelékel-működésükkel.

Felmentettek egy gyermeköléssel vádolt anyát és nagyanját

A magyar igazságszolgáltatás tör-ténetében szinte páratlan ítéletet hoz-tott a budapesti büntetőtörvényszék Krayszell-tanácsa. Felmentette Sim-lyányné Jánosné ötvennégy éves taní-tonítóni, akit gyermeköléssel és első házasságából származott leányát, Raikies Margit magántitviselőnőit, akit pedig büntetésességgel vádolt az ügyesség. Az esetet, amelynek tanu-ja nem volt, a vádolt nagyanya ugy adta elő, hogy ő vidéken tanítónő volt, leánya pedig, mint gépirőné, ügyvéd irodában dolgozott. Raikies Margitnak gyerekel ezöltött házás-ságon kívül gyermeke született s azzal együtt a fővárosi menhelyre került, de nem akart ottmaradni, in-kább a Dunánál ment volna. Akkor hárman elindultak, hogy az életet el-

dobják maguktól. A gyermekek ő vitte. Egyszerre csak észrevette, hogy a kicsike meghalt. Akkor pa-pirosba csomagolta s a Dunába dobta. Büntönség éri magát. Ugyan-így vallott a fiatal anya is. Ő is ki-jelentette, hogy büntönség éri magát. A törvényszéki orvoszakértők meg-állapították, hogy a kritikus alkalm-lal a vádoltok a beszámíthatat-lanság határáon mozogtak, s egy-bé-ként az ilyen kisgyermek sokszor minden kimutatható ok nélkül meg-hal. A bíróság a beismert vallomás alapján — amelyet más bizonyíték nem támogatott — nem ítélte el a vádoltakat, hanem felmentette, s elrendelte azonnali szabadlábrake-lvezésüket. Az ügyész fellebbezett. Az ítélet nagy feltűnést keltett.

Tessék angora-nyulat tenyészteni!

A mai nehéz megélhetési viszo-nyok arra kényszerítik a falu népet, hogy helyzetén javítson és új jöve-delmi forrásokat nyisson magának. Egy ilyen új jövedelmi forrás a gyapjas angoranyul tenyésztese. Németországban és Angliában igen nagy tömegek foglalkoznak vele, mert látják, hogy hasznosul jár.

Az angoranyul Angliából származ-ozól hozának. Legelőrteddebb a fehér angora, amely teljesen kifejlődve olyan, mint egy vattacosmó. Az angoranyul nagyon igénytelen állat, azonkívül a legedzettebb háziállat-fajta. Tenyésztese is igen egyszerű. Nem kell hozzá nagy befektetés, csak kedv és szeretet. A falusi értelemsek házában, továbbá a földművelésberek udvarában, kertjében mindenütt lehet tenyészteni. Gyapujára a lehető leg-jobb és legeretkesebb. A gyapju hosz-sza 15—30 cm-t em-el. Selymes, hó-fehér, illetőleg fekete, szürke és aranyárszár. Az angoranyul 6—7 éven át ajándékozhatja meg gazdáját ez-zel az értékes gyapjuval. A többi há-

zinyullal szemben értéke azért nagy, mert gyapujára nemcsak a divat kér-dése, hanem kitűnő anyaga a szövőkötött és horgolt áruknak. Téli és vízi sportruhákra nagyserűen alkal-mas. Hörtártása a birkagyapju tiz-szerese.

A termelt gyapju elhelyezésével senkinek sincs gondja. Minden gyap-juszövete bármekkora mennyiséget akármikor elfogad, hiszen annyira kedves még az angora-gyapju Magyar-országon.

A gazdaságos tenyészést alapfel-tétele az előrsnyul tenyészteség be-szerzése, mert csak ez adhatja meg a magas gyapjuhozamot és az egészsé-ség utódokat. Kerekén számítva há-ro-m kifejlett angoranyul egy kilo-gramm elsőrendű gyapjut ad évente, mely három osztályba sorozandó. Az első osztályba a 8—15 cm hosszú, a másodikba az 5—7 cm-es, a harmadikba pedig a hat-hetnél négyhóna-pós korig nyert lány minőségű gyapju.

Magyarországon — tudomásunk szerint — Károlyi Józsefné grófnő fehérvárcsurgói uradalmában egy kétezer állatból álló mintaszerve magyar angoratelep van, ahol egyszerűen az anyagot beszerzhető, másrészt pedig a termelt gyapjut minőség szerint kilogrammonként 20 pengőtől felfelé veszik át.

Felhívjuk olvasónk figyelmét ez-után is erre az újabb jövedelmi for-rásra. Az érdeklődők lapunkra jó-hivatkozással forduljanak Károlyi Jó-zsefné grófnő, Budapest, VIII., Szent-királyi-u. 32/a. címre, ahol az ösz-szes tudnivalókat és szakserű felvilá-gosításokat megkapják.

Ezidén is lesz zöldbírtel

A hivatalos lap február hó 25-iki száma közli a kormányának az 1936. évi mezőgazdasági munkálatok elvég-zéséhez szükséges hitel (az úgyneve-zett zöldbírtel) előmozdítása tárgyában kibocsátott 1300/1936. M. E. számú rendeletét. A rendelet a mult évekkel azonos rendelkezéseket tart-almaz.

Figyelemztetjük azonban a gazdák-t, hogyha valaki adós marad ilyen zöldbírtellel s azt peresítik, végrehajt-ják, a követelések behajtására irá-nyuló árverést nem lehet a gazda-társadókra vonatkozó rendelkezések alapján elhalasztani.

Aból a célból, hogy a védett bir-tokosok részére is előmozdításuk az ilyen hitelek igénybevétele, a rende-let a behajtás lehetőségét, illetve a ki-elégítési jog bizonyos sorrendi elő-sőbbőségét a védett birtokos által igénybevelet hitelek tekintetében is biztosítja, de csak arra az esetre, ha az erre vonatkozó megállapodásokat az illetékes helybizottságnál előzetesen bemutatják.

Sertes- és baromfi-tenyészők figyelmébe!

Állattai vémentések lesznek, ha meg-kerít a sertés- és baromfiész eleni véde-kezési módszerről szóló tudományos fizetet, melyet e lap olvasóinak ingyen küld meg.

Ifj. AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII., Dohány-u. 68./I. 3.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Telepítés és hitelezés

(Részletek Kelemen Pál tanulmányából.)

A telepítési törvénytervezetben lefektetett irányelvekkel általában összhangban, okos és haladó szellemmel igazolják ki. A hiteleszövetkezetek azonban a helyesebb birtokelosztási és szociális célokon túl az is érdekli, hogy a telepítési törvény végrehajtása a magyar hitelezési irányban fogja érinteni, különös figyelemmel ama tényre, hogy a hiteleszövetkezetek hivatászerűen kihasználják mezőgazdasági hitelezéssel foglalkoztak és fogmak foglalkozni a jövőben is.

Köztudomású, hogy különösen a gazdasági válság idejében, a szövetkezetek a kereskedelmi hitelek szigorú elveitől eltérően legtöbbször kénytelenek voltak a gazdaságilag lerongyolt, sokszor elesett hitelnyelvények meghitelezésénél úgy ténylegkészt is figyelembe venni, amelyek nem jelentenek dologi biztosítékot. Ilyen tényt nemcsak voltak: a személy ismerete, becsület, megbízhatósága, a gazdaságba vitt munkájára, családtagjainak munkaértéke, kereseti viszonyai, fizetési készsége, munkaszereplése és gazdasági felszerelése, stb. Ezért fokozott érdeklődéssel nézzük a telepítési kérdésnek megoldásával járó hitelezési érdekvédelem ügyére is.

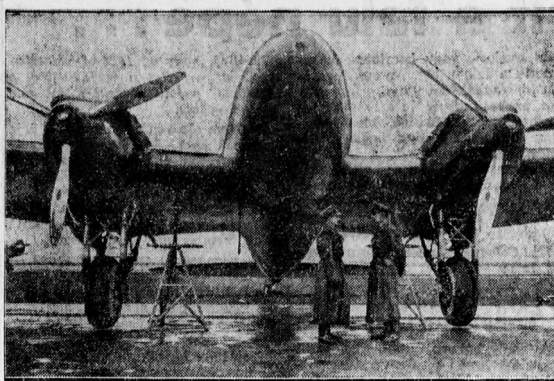
Megnyugvással látjuk azonban a tervezetből, hogy a multban folyósított jelzálogos hitelek tekintetében — a jelzálogos hitelek és jogukat az átengedésre kijelölt ingatlan fejében a tulajdonos javára megállapított ellen-szolgáltatásra gyakorolhatják. E jog mikénti gyakorlására pedig kijelönte a tervezet, hogy: „Ha az átengedésre kijelölt ingatlan jelzálogjog vagy telki teher terheli, a telepítési alap terhére kifizetett kártalanítási összeget, illetőleg a kártalanítási összeg törlesztés részleteit az áruvérsi vételár felosztásának szabályai szerint kell a hitelezők között felosztani.”

Figyelembevéve, hogy a megváltási ár becsülés alapján nagy megállapítást és kiegyenlítést s a hitelezők követeléseit a szerzett zálogjog sorrendjében nyerne kielégítést, a szoros értelemben vett jelzáloghitel megfelelő védelem biztosítva van.

A hiteleszövetkezetek a nagybirtok lehasznosítása és felaprósítása igen közelről érinti. Ugyanis, ahol a köz-ség határait egy-egy nagybirtok töltötte ki, a kedvezőtlen birtokelosztási viszonyok és a földéhség miatt a földárak magasak voltak. A hitel-igénylések elbírálása nem csupán a kataszteri tiszta jövedelem alapján kiszámított becsmérték szerint történt, hanem a közméret forgalmi értéket is számításba vették. Már pedig, ha a törvénytervezet végrehajtásával kapcsolatban a földéhséget levetjük és ezzel a föld keresete megszűnik, bizonyára a föld forgalmi értéke is apad. A földérték újabb apadása pedig annyit jelent a hiteleszövetkezetek hitelezési szemszögéből itélve meg a kérdést, hogy újabb fedezet csu-szott ki a kezei közül, teljesen önkényesen kívül. Itt értheti tehát hitel-szövetkezeteket oly családok, mely anyagi erújüket újabb erős megpróbáltatásnak teheti ki.

A jövőt illetően pedig — minden-szem előtt tartva a telepítés kérdésének megoldásával kapcsolatos várható földárlakulást — kell minden újabb kölcsönkérlemtet és igényt roppant nagy körültekintéssel és különös gondallal elbírálni.

A hiteleszövetkezetek vezetői, ha fantieket figyelemre méltítják és ezt a gyakorlatot veszik fel, úgy nemcsak önmaguk és a szövetkezetek feje felé fognak elhátrítani sok, esetleg súlyosabb következményt, hanem közvetlenül segíthetnek a telepítési törvény sikeres, zökkenésmentes végrehajtásának.

Személyszállító repülőgép óránként 400 kilométeres sebességgel
A német ipar legújabb remeke ez a gép, tíz utas számára

Vadházastársára iratta vagyonát és fiát apatartásért beperelte egy kisbirtokos

A budapesti kir. ítélőtábla III. sz. polgári tanácsa egy teljesen szokatlan, részleteiben is egészen különös tartásdíj ügyében hozott jogerős ítéletet. A pert id. Sz. I. kisbirtokos kecskeméti lakos indította fia, egy másik helység községi bírója ellen.

A tényállás szerint id. Sz. I., noha törvényes felesége és családja van, vadházaságra lépett egy M. E.-vel, akire közzegyező okiratban átruházta 3 hold 1485 négyzetölög ingatlanát és különböző ingóságait azaz a kikötéssel, hogy M. E. köteles öt élete végéig élelemmel, ruházzal, fűtéssel, világítással, szóval minden-művi szükségletével ellátni: ápolni, gyógykezeltetni, eltemetni és neki élete végéig az átruházott ingatlanon lakást adni.

Sz. I.-nek M. E.-től az évek folyamán három gyermeke született házasságon kívül, akiket később örökbe-fogadott. Azonban az átruházott vagyon jövedelme, ami Sz. I. eltartásá-ra elegendő volt, még a három gyermek szükségleteinek fedezésére is kevésnek bizonyult.

Sz. I. vagyontalanságára hivatkozva a kiskunfélegyházi járásbíró-sághoz fordult és azt kérte, hogy a bíróság kötelezze fiát, a községi bírót, havi 80 pengő apatartás megfizetésére.

A keresetet úgy a járásbíró-ság, mint a kecskeméti törvényszék, vég-fokon pedig a budapesti kir. ítélőtábla is elutasította.

Az indoklás szerint id. Sz. I.-nek M. E.-el szemben az eltartásra való igénye ma is fennáll, erről le nem mondott és ezt a jogát tényleg gyakorolja is. Ezen irányadót tényállás mellett pedig Sz. I.-t nem lehet apatartósnak tekinteni, aki ezenfelül eltartására munkára, mert szülőirtartás-ra csak a szülő és keresetkötés-tel és egyuttal vagyontalanszóló tarthat igényt.

Kétségtelen, hogy az M. E.-el szemben kikötött tartás mérve Sz. I. személyére elegendő és megfelelő. Az a körülmény pedig, hogy a tartásnak ezt az összegét három házasságon kívül született gyermekével meg kell osztania, Sz. I.-nek abból a jó érkö-lésökhöz közzegyező magatartásából köv-eztet be, hogy noha törvényes fele-sege és családja van, M. E.-el vad-házasságra lépett, töle gyermekei születtek, így tehát saját maga idézte elő későbbi özsegyenyedését. Ameny-nyiben az alperes községi bíró ma-rasztaltatná, az a helyzet állana elő, hogy id. Sz. I. törvénytelen gyerme-keit az ő törvényes fia tartaná el. Így tehát, bár a szülőirtartásnak mint törvényes kötelelemnek érvényesítése nem ütközik a jó érkölésökhöz, de mert id. Sz. I. a jó érkölésökhöz ütköz-ő magatartása miatt kénytelen a neki M. E.-től járó tartását másokkal megosztani, azért a megsekkent tar-tás különbözötét törvényes fiától nem követelheti.

Márkázni fogják a baracok

A földművelésügyi miniszteriumban most készülték el a kajszibarack és az őszibarack márkozásáról szóló rendelet-tervezetet, amelyet már el is küldtek hozzájárulást végett az érdekeltségelteknek. Egyelőre a két gyümölcsfajta már-kázása fakultatív lesz, vagyis csak azok veszik igénybe a márkatást, akik akar-ják.

A kecskeméti baromfikeltető központ eredményes működése

Két hónap óta működik Kecskeméten a Kiskereskedelmi Hivatal kezdeményezé-sére felállított baromfikeltető központ, mely eddig tízezer darab „napos”-csir-két osztott szét a kecskeméti és a kecs-keméti-környéki gazdáik között. Kor a tusszáll megkezdik a pulykafelkeltést s így a baromfikeltetés mindegyik ágá-ban felbecsülhetetlen segítségét nyújt a baromfikeltető központ.

A „legnagyobb magyar” írta:

„Századok óta egymásra halmozott toronymagasságú temivalónk fölött téhét most annyi halasztásunk után mindenkéltét a kérdésre szükség megfelelnünk: Magyarország dolgai végre a valósággal a legyenek-e rendezve, vagy csak elrendezve lenni látszának; jele-nünk és jövendünk valóban biztosban lábra tétessek-e, vagy csak biztosabbnak lenni látszások? Mindaddig, míg e kérdésekre öszintén meg nem felelünk, kecssegtetés nélkül magunknak meg nem valljuk, hogy valóban jobb volna valahára már — s még amikor tán nem késő — dolgaink fenekére tekinteni s bajaink gyökerüknél segíteni, bármily alkalmatlanságokkal volna is egybekötve, mint — mindig való családés dromtosságai közt — öröklön-öröklé visszahuzódunk és rettegünk a rendes számbanél és a gyökeres rendbehozás nap-jától. Mindaddig, míg el nem többőljük magunkat arra, hogy az örökös pótszereket végképp felhagyjunk s gyökerénél segítünk romlánsk in-dult épületünkön, mindaddig el lesz hibázva és üdvösséges elra-vezető logika és — legemesebb szándékaink ellenére is — szüntele-nül csakjuk egymást és celt soha nem fogjuk érní”

(Írdet Széchenyi István gróf halhatatlan gondolataiból.)

ÖRÖL A SZU...

Borzasztó,
hogy eszményeim
legszebb fáját
gyilkos betegség támadta
meg:
Nem hoz gyümölcsöt a
dus korona...

És a törzs s a gyökér,
mely tartja a fát.....?
Oh, kérge alatt az
öröl szu ütött
tanját
és én, a kezdő kertész,
csak nézem tehetetlen
a lassu sorvadást.

Karom gyenge
az évezredes törzsnek
a szu fészékt
kivágni.
Magasra nőtt a büszke sudár
és nem engedi lombját
munkálni.

De én elmegek és
összegyűjtöt minden kertész,
hogy megállítsam a
pusztulást.
Ha nem sikerül...
a zuhanó fának
magam felcsém alá,
hiszen nála nélkül
pokol az élet;
így megváltás a
halál.

CSONGRÁDI SÁNDOR
(komádi)

NETTOSPRICC

Szétszedve Munkában
Legjobb szabadalom
„NETTOSPRICC”
dugattyúvalküllő
gyümölcspermetező készülék.

Ocsó, nincs benne bórózs, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmas permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre, úgy bármilyen edényből, mint háti puttonybol.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalmazza hozzá:
Takács Károly, nyug. Máv. előjáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

Milyen közmunkát nem köteles a hadi- rokkant teljesíteni?

A hadirokkantak és más hadigondozottak ellátásáról szóló 1933. VII. t.-c. 26. §-ának 9. bekezdése szerint az e törvény alapján ellátásban részesülő, vagy járadékmegváltásban részesült hadirokkantak mentesek kézi közmunka teljesítése, valamint a kézi közmunka váltáságának fizetése alól. Minthogy több oldalról kétség merült fel az iránt, hogy a mentesség a lakóházak birtokosaira is kiterjed-e, avagy csupán a személyes kötelezettségen alapuló közmunka alól ad felmentést, a 67.728—1935. K. M. rendelet kimondja, hogy az 1933. VII. t.-c. idézett határozatánya a mentesség általában a kézi közmunkára, illetőleg ennek pénzbeli váltására adja meg. Ez annyit jelent, hogy a hadirokkant akár házbirtokos, akár nem, nem köteles kézi közmunkát teljesíteni. Nem jelenti azonban azt, mintha a mentesség az igás közmunkára is vonatkoznék. Ezt a közmunkát a hadirokkant is köteles teljesíteni.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

2500 tenyészállat a Mezőgazdasági Kiállításon

A március 20-án megnyíló országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállatcsoportjában végelesen elfogadott bejelentések száma nagyjából megfelel a múlt évi kiállítás tényleges felhajtásának. A kiállításhoz állatok száma a következő: Lovaknál: 92 angol félvér, 44 Nónius, 7 arab, 44 lipizzai, 7 Gidrán, 20 hidegvérű, valamint 4 öszvér és 2 szamár. Szarvasmarhánál: 200 szimmentali, 322 piroskarka, 21 borzderes, 97 magyar és 2 bivaly. Juhoknál: 30 posztógyapjas merinó, 198 magyar fésűs, 188 nagytüsti magyar fésűs és 73 husmerinó. Sertésnél: 721 szőke mangalica, 30 fekete fecskeschara mangalica, 163 yorkshire, 35 cornwall és 16 berkshire. A tenyésztek a bejelentett, nagyrészt előadó állatok árát, kiadó minőségükhez mérten, igen méltóanossan szabták meg. Figyelemmel a kedvező árára és a különféle jelentékeny tenyészállatbeszerzési kedvezményre, előrelátható, hogy az idei kiállítás hasznos szolgálatot fog tenni az ország tenyészállat-üzemeltetésének kieligésztésénél.

A házilag készített növényvédelmi szerekről

A gyümölcsstermelők, különösen azok, akik az elmúlt években a magasabb gyümölcsárak láttára kezdték el a gyümölcsösök telepítését, megfélekedtek arról, hogy nem elegendő egy gyümölcsöst létesíteni, hanem ahhoz megfelelő forgatóéke is kell. A termelés a forgatóéke hiányában iparkodnak minden leheto módon az üzemeltetőkkel tekerkoskókat és minden elkövetni, hogy például a növényvédekezési szerekek is lehetőleg olcsóbban hozzáférjünk. Ezt a célt érendő, általában magunkat patákosz indultak meg a gyári növényvédelmi szerekről drágasága miatt.

Számtalanszor beajazólódott azonban, hogy e készítmények a várható eredményvel szembeállítva, igen rentálisan alkalmazhatók má árak mellett is. De sokálják a termelők a növényvédelmi szerekről kiadandó összegetk tavasszal — akkor, amikor még a várható termés igen messze van — és a forgatóéke hiányzik. Ilyen körülmények között sok termelő olyan vidékeken is, ahol a pajzstetű a gyümölcsfaállományt, illetőleg annak a természet veszélyeztetni, mégis a rentálisabb védekezést biztosítva, a gyümölcsfa-karbolinum permetezés helyett (Enda, Neodendrin) a házilag aránylag olcsóbban előállítható mézszőlő-permetezéshez nyúl.

Közismert dolog, hogy utóbbi években a kaliforniai pajzstetű hazánkban mindjohán terjed. De megállapítást nyert, hogy a faállományt a véde mértékben, azonban sokkal nagyobb az ár, amit már egy erőnyitvány gyenge pajzstetű-ferdező oktat gyümölcs elérteketéadásában. A pajzstetű ugyanis megálmádja a gyümölcsöt és pirospettyesé teszi. A pajzstetű elleni védekezésnek fő offenzívája tehát a gyümölcs piaci értékének megmentésére szolgál, ezt pedig csakis olyan radikális tét: permetéssel lehet elvégezni, amely biztosítja azt, hogy oly kevés pajzstetű maradjon permetezés után, életben, melynek jövő évi elszaporodása nem elegendő arra, hogy a gyümölcsöt észrekeveljen megfertőzesse, illetőleg pirospettyesé tegye. Erre pedig a kaliforniai, vagy mézszőlő-készítési tét permetezés nem elég. Azonban minden kétséget kizáróan megállapítható az, hogy már az 5 százalékos, de erős fertőzőképű a 10 százalékos Enda- vagy Neodendrin-készítmények téli alkalmazása ugyancsak 100 százalékgig megöltit-

ják a faállományt egyszeri téli permetéssel.

Ez az eljárás mindenesetre drágább, azonban ha a megmentett gyümölcs piacértékével szembeállítjuk ezt a költséget, úgy összehasonlíthatatlanul rentálisabb ez az eljárás, mint megközelítanli egy olcsóbb téli permetezés, amelynek eredménye az lehet, hogy a jövő évi gyümölcsstermes kivétel nélkül nélkül pirospettyes lesz.

A vetőmag

tisztsága egyik fontos feltétele a termés sikerének. A tavaszi kalázosz vetőmagját gondosan meg kell rostálni és kitörölni belőle a gyommagvakat. A tavaszi buza vetőmagja közöszeg ellen csávázandó is. A tavaszi árpa magja porúsósg ellen melegvízcsávázásban részesítendő. A zab porúsósg ellen újabbban a formalin csávázást ajánlják.

Ha tavaszi buza vetését tervezük, gondosan ügyeljünk arra, hogy buzánk közt ne legyen öszvi buza magja is. Az öszvi buza ugyanis tavasszal vetve nem hoz kalászokat, hanem folyton bokrosodik s a földön terül el, mintegy szétfolyik. Ha vásároljuk a magot, akkor kössük ki, hogy az elődo szavaltol a vetőmag „tavaszi buza” voltárnt.

Az öszvi sörárpa term, ott ne vessünk csekélyebb értékű takarmányárpa-fajtákat, hanem elismert, jó minőségű sörárpa-magot. Ezek a kétsoros, kiváló minőségű árpaék hazai növénynevesítő üzemeknél is beszerezhetők; ilyenek a hatvani

Ön még gondolkozik?

Fejfeldésben visszamaradt öszvi vetések feljavítására, tavaszi vetéseikhez használgon

Péti Nitrogén Mútrágyagyár Rt., Budapest, V., Nádor-u. 21

PÉTI SÓT!

Mesterházy, Bauer-féle és a taktaherkányi nemesített sörárpaé.

Hól azonban sörárpa termérese nincs kilátás, ott ne kísérletezzünk az igényesebb sörárpa-félékkel. Ilyen helyeken igen sok esetben a hatosoros takarmányárpa lesznek megfeloelőbbek, melyeknek még az az előnyük is, hogy korábban érnek, mint a kétsoros árpaék s aratásuk még a buzaaratas előtt végezhető, holott a kétsoros árpaék aratása sokszor összeesik a buzával.

Ne sajnáljuk az erős rostálást zabvetőmagunktól sem; kívánatos, hogy az összes léha szemeket kiostáljuk s csak a legelsőjobb szemek kerüljenek elvtetésre.

A lemozroszt kukorica-vetőmagot rostáljuk meg, hogy abban csukdarab és léha ne maradjon, mert nedves időjárás esetén könnyen megromolhatik annak csiraképeségé. A kiostált vetőmagot helyezzük el a padláson — minél vékonyabb rétegekben s gondoskodjunk gyakori forgatásáról. Az ilyen, tétlen lemozroszt magtengerit lehetőleg ne helyezzük betonozott padlásra, mert a levegő páratartalma ilyenkor könnyen lecsapódhatik és elronthatja a kukorica csiraképeségét.

Ha kukorica-anyagunk kevertvé vált, ami a szomszédos földelőrl való beporzás miatt nagyon könnyen előáll, akkor jó lesz fajtatizta vetőmagot beszerezni. Vegyük azt abból a fajtaból, mely vidékünkön

legjobban bevált. Ne üljünk fel olyan erősen reklámozott fajtáknak, melyek például bétorméséget igények, de a késői érést elhalgaltják.

Apró jótanácsok

A bakteriumórák szerelí, melyet „Rákoshelyi bakteriumórák” néven hoznak forgalomba, sohaan beszámoltak, hogy sikerrel használták az állattenyésztésükben. A tájékozott fizetett Ifj. Arvicsky Ottó gazdasági íródjaja küldi meg (Budapest, VII., Dolány-u. 68. I. 3.). Oda kell fordulni érte.

Ha mákot ákarunk természetesen, csakis a zarttoko kék mák magját vessük, de sohase olyan magot, mely keverve van szürke mákkal, mert az ilyen keveréknek értékesítése nehézségekbe ütközik, illetve jó árat nem lehet elérni.

A borfetesítés lehetőleg derült, tiszta időben kell megtörténni, még télen is. A hideg időkbén a borgezda különös figyelemmel fordítson arra, hogy a pincefalak és ablakok jól zárójanak, mert különben a pince túlszagos lehet, ami főleg a vörösborkor olyan veszedelmes lehet, mert elveszthetjük színtelét. Ne feledjünk meg a feltöltőgetésről se. Az óborokat egyszer, az úborokat kétszer kell havonként föltölténi, mert főleg a könnyű úborok a virágosodásra igen hajlamosak. Ha minden óvatosság mellett is bizonyos mennyiségű borkok elromlik, használguk fel azt borecet készítésére.

Löhére- és lucernamag-vásárlásnál nagyon vigyázzunk arra, hogy csakis hazai származású s államiálg glómárolt, szétmagot vásároljunk. Ne vásároljunk ilyen magvakat olyan kereskedőtől, aki a magvakat nyitott zsákóh kínálta vételre, még akkor se, ha az illető zsebké oldalán látni is állami barmcát. Ma már kisebb, 10—20 kilogrammas államiálg glómárolt (zart!) zsákokban is kaphatók here- illetve lucernamagvak, tehát a kisgazda is vásárolhat ilyen.

Erős bőjt szetek talajszáritó hatásúak a későli bevetésű szántásnál is meg kell ügynök; mihtety réb lehet menni a szántásra fogatokkal, ajánlatos ezt megfogasolni vagy legalább is elcsesztatni szekérodallal vagy más alkalmas eszközzel, hogy a talaj felületét csökésként; a szántásnak ugyanis nagyok a felülete, mint a sima, elboronált földnek s ezért gyorsabban kiszárad. A szántásnak nagyobb felülete csak télen volt, amennyiben így a fagy nehánytó hatását s a talajnak oxigénrel, a levegő cnyével való ellátását tettük hatékonyabbá.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A gazdaasszony mérlege

Könnyű jó gazdaasszonynak lenni, ha teli van a kamara — mondották régen s ennek a mondásnak az igazságát csak a mai nehéz viszonyok között tudjuk teljes mértékben méltányolni. Amikor mindenből kevés van és mégis mindennek elégnek kell lenni. Amikor a háziaszonynak kell megoldani a találos kérdést: hogyan lehet egy kiló kenyert elosztani úgy, hogy a hatgato családnak egy hétig elég legyen!?

Igen fontos tehát, hogy a gazdaasszony állandón számon tartassa, mi je van az éléskamrában, a tartalék mennyi időre elég s egy-egy ideényre miből mennyit kell okvetlenül beszerezni. Ma már nemcsak a városi háztartásokban, de falun is „kiszámítva” főznek, vagyis csak pontosan annyit adogat, ahány tagból áll a család s nem úgy, mint régen, hogy a váratlanul érkezett vendég is bőségesen jóllakassék belőle. Fiatal, kezdő gazdaasszonyok részére, akiknek még nincs nagy gyakorlatuk az adagok kiszámításában, közlünk egy táblázatot, mely az egyes ételfélékhez felhasználandó anyagok mennyiségét pontosan megállapítja. Tehát egy felvett személy részére szükséges:

Leveshúsból 10 deka, sertéshúsból 15 deka, borjúhúsból 18, vesevölből 15, bészínből 20, tüdő, májból 15, gulyáshúsból 18, porköltnek való borjúból 20, töltött paprikának való húsból 12, párolt fahéjsálból 18, serteskarajból 20, rostélyosból 20 deka; liszt rántásnak 1 deka, levestészának 12 deka, tepertós pogácsának 10 deka, réstészának 10 deka; levestödség 6 deka; főzeléknek: bab 8 deka, borsó 6 deka, lencse 5, sárgarépa 20, burgonya 15, káposzta 20, zöldbab 18, tök 20 deka; keltkáposzta fél fej, kalaráb 2 darab; dara teje főzve másfél deka, dara levese másfél deka, rizs levelese másfél deka, rizs köretnek 5 deka, rizs töltelékbe másfél deka, árpakása levelese másfél deka; tepertő pogácsá-

nak 2,5 deka, dararizs felújtnak 4 deka, tésztaakra mák 2,5 deka, dió 2 deka, alma rétesbe 15 deka, paradicsom levelesnek 20 deka. Egy liter kávéhoz kell 4 deka porkölt kávé, 4 deka pótkávé és 1 liter víz, ez 10 csesze fehér kávéra elegendő.

A kisebb mennyiségeket szaporítálan kiköböl lenne mérlegen lemérni, ilyenkor azért evokánál-mértéket is alkalmazhatunk 1 evokánál 50 12, 1 evokánál liszt 10 gramm, 1 evokánál kávé 15 gramm, 1 evokánál buza-dara 15 gramm, 1 evokánál zsír 20 grammnak felel meg.

Ha több személyre főzünk, akkor az egyes anyagokból a táblázatban jelzetténel kevesebbet vehetünk. Így pl. serteskarajból egy személyre 20 dekanál nem igen lehet kevesebbet számítani, de egy kilóból azért hat-tal-nheten is jóllakhatnak.

Kánya Terézia

Ételreceptek

Rakott káposzta. Egy kiló savanyított káposztát zsírban megpirított két lódkacukorral és félfej hagymával pároljuk, vígzáva, hogy oda ne égjen. Ugyancsak megpárolunk 20 deka rizst, egy negyedkiló főt kolbászt pedig kárlikára vágunk. Egy lábatat zsírral kényes káposztalevelekkel kibélelünk és a káposztát, rizst, mák a kolbászt teket rétegeként belepakjuk, meglocsolva tejfellel. A tetejét újra leborjútk káposztalevelel és negyedórára forró tűzre tesszük.

Szalonnás gombóc. Négy személyt kockára vágva, nyegedlitter tejjel meglocsolunk 8 deka vaját habosra keverünk 2 tojásfehérjával, azán 5 deka apróra vágott füstöltszalonnával, a fetragott személyvel, sóval, törtörborsal elkeverjük és a két tojás habját is hozzáadjuk. Egy asztalkendő káposztát jól megkenjük zsírral, a masszát belehelyezük és lassan összeköjtjük, hogy mindenütt érje a zsír a tészát, azán sóvízben felóránt át főzzük. Utána szátára teje kibontjuk és zsírban pirított szemenyörzavál tállaljuk. Káposztafőzelékhez igen jó.

Pátpökényér. A tojást 25 deka enkorporrá őröszve felverjük, azán 25 deka daralisszat hozzákeverünk és megütjük.

ADÓNAPTÁR

Március 1., 5., 10., 15., 20., 25.: A 48—240 pengőig terjedő *forgalmiadó havi átlány* egyhatod részének lerovása bélyegjegyekben délután 6 óráig.

Március 15.: A forgalmiadót készpénzben havonta fizetők előző havi forgalma után a *forgalmiadó* befizetésére a bevallás benyújtásával. Az előző havi forgalom után a *fényvészeti forgalmiadó* a bevallási iv beadásával befizetésed.

Március 25.: A nyegvedéknént vagy hosszabb időközökben készpénzfizetők részére a *havi forgalmiadó-átló*g befizetésé lejár.

JÓ MAG

kedvezményes áron
Kazár
magkereskedésében
Budapest IV., Váci-ucca 84. F.
Képes árjegyzék igényli.

HIREK

Elmerengés

Oh te drága, sok-sok kincsem,
Ami sehol, sehol nincsem.
Oh rengeteg, sok-sok pénzem,
Memnyire nincs, nincs, nem érzem.

Oh te drága, aranykézer,
Körültöttem mért' nem férsz el?
Oh te drága, kincses láda,
Miért nem férsz kis szobámba?

Oh te sok-sok, nagy szerencém,
Mért nincs hozzátok szerencém?
Tán haragban vagytok velem,
Hogy így elbántotok velem?

PÁL GYÖRGY (Kenderes)

Masirevich Szilárd, az új londoni követ. A Kormányzó Ur a Külügyminiszter előterjesztésére *Széchenyi László* gróf rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a londoni m. kir. követség vezetésé alá felmentvén és *Masirevich Szilárd* r. rendkívüli követet és meghatalmazott miniszter a londoni m. kir. követség vezetésével megbízta.

A mátsalkai téli gazdasági iskola farsangi előadása. Jól sikerült előadást rendezett február hó 16-án *Mátsalkán* az ottani téli gazdasági iskola. Előadása került *Feszty György Küllő* színdí című vídám népszínműve. A nagy zene és körültekintő megrendezés előadás az egész megye elköltöztetésére és gazdatisáradalma megjelent. Az erkölcsiség és anyagi jól sikerült előadást végzől tartó tánc követte.

Wanke Gusztáv aligazgató. Az OKH igazgatósága *Wanke Gusztáv* cégvezetőt, az elnöki osztály főnökét, *aligazgatóvá* nevezte ki. Az érdemes szövetkezeti férfiú elbepótlése szövetkezeti és agrárkörökben osztatlan örömmel találkoztak.

A „Levente” című lap hazafis vers-pályázatok híradt. A *Levente* című lap február 13-iki számban vers-pályázati híradotként jelent meg *Leventevetésre, március 15-re, a haza napjára, madarak és fák napjára, hősök napjára, június 4-re, a kormányzó születésnapjára, István királrra, október 4-re, november 1-re, a kormányzó születésnapjára, karácsonyra, újévnapra, leventebeszédre, szilveszterre, országos ünnepségekre, hősök szobor feltevezésére, miképpen előadások bevezetésére és leventevetésre.* A versok terjedelme lehetőleg ne legyen több 8-12 sorotnál. A pályamunkákat „Verspályázat” címmel és fent a papír jobb sarkán jelölve kell elldírni. Csak jelzővel ellátott munkákat vesznek figyelembe. A pályázatot a *Levente* címre — Budapest, V. Alkotmány-utca 3. IV. e. postafiók 5-132. — kell beküldeni. A beküldést határidő március 10-ig.

Hadikölcsöntulajdonosok küldöttsége a pénzügyminiszteriumban. A kisjöveldelmi és elszegényedett hadikölcsöntulajdonosok az elmúlt héten küldöttségrel jártak a pénzügyminiszteriumban, ahol átnyújtották beadványukat, amelyben kérik a pénzügyminisztert, hogy az 1935-37. költségvetési évre a hadikölcsön-szegélyt *olcsóbban* legelőbb *egy millió pengyvel* engedje fel, hogy így elejét vegyék a további csökkentéseknek és mindenki megkaphassa a múlt évi segélyösszeget.

A hortobágyi birkavásár eredménye
A Hortobágyon most rendeztek me a szokásos évi birkavásárt, amelyen 62 hároméves, törzsenyűzött *bika* került árverésre. Majdnem minden bika a kitalálást áron felett esett gazdát, a legmagasabb vételár 900 pengő volt, de ezenkívül még több állatért fizettek 800 pengő körüli összeget.

Indokolatlan kezelési költségek számláinak felgyes sertésbizományosok
A sertésállatok gazdák szerint a ferenavárosi vásáron működő sertésbizományosok egy része az *eddigig gazdasági körökkel szemben* a te és a hús szállítását illetően a *bizományi díjat*, vagy pedig annak változtatlanulhagyása mellett *előző kezelési költséget* számláltak fel. A megokolatlan díjemelés miatt az OMGE a bizományosok érdeklődésére fordult és az érdeklődéseiket szintén megokolatlannak minősítette a gazdasági tisztviselőknél a díjemelés.

Kis rádióvevő állomás

Amerikában, amelyet erdőtűzeknél, bányaszerencsétlenségeknel fölgnak használni. Mindössze 2 kilót nyúl és kényelmesen hozható.

Az élet megbecsülése és értéke

Serédi Jusztinián dr. bíboros-herceprímás a nagybójt küszöbén főpásztori szózatál fordult híveihez, amelyet a papok március elsején fognak a szöszéken felolvasni. A főpásztor szözata abból a szomorú tényből indul ki, hogy sokan értéktelen rongyokként dobják el életüket. Rámutat az élet szérségére és annak nagy értékeire.

— Az élet Isten ajándéka — mondja a szózat — és mint ilyen nem lehet értéktelen. A világ aszerint értékel az életet, hogy mennyi élvezet van benne. Krisztus aszerint becsüli, hogy mennyi az erény, mennyi türelem és jócselekedet gazdagítja. Ami különösen felmagasztalja és megszépsíti az életet, az a tisztá lélekek istennel való egyesülése s a vele kapcsolatos kegyelmi élet. Ezt velük magukról az öngyilkosok. Belenyúlhatnak Isten legszentebb felségjogába, mert csak ő rendelkezhetik az élet felett.

A szózat folytatásában az áldozatos élet szépségét és értékeit vázolja a bíboros-herceprímás, majd a bójt szemléiben való önmegtartóadásra és önfelgyezésre buzdít, mert azok megsegítik és nemésítik az életnek. Azoknak a szenvedélyeknek legyőzősére képesítettek, amelyek el szokták rontani az életet.

Lapunk nál számához egy árjegyzéket mellékelünk, amelyben még a *feltehető árakat* emlekedve *eddig* árak vannak feltüntetve, tehát joggal mondhatjuk, hogy kivételös alacsony árakat. Sokféle jó és olcsó áru van felsorolva ebben az árjegyzékben, választani belőle mindenki olyat, amire szüksége van. Megrendelések erre a címre küldendők: *Otás Maradék, Szent és Testközlők, Budapest, Király-utca 32. (Csok és mézárban).* Megrendelésnél hivatkozzék a *VASÁRNAP-ra*, mert *egy olyan* jelent minden megrendelő számára.

Róman erőszakosságok. A róman igazságügyminiszter legutóbbi rendeletével az eddig még állásában meghagyott *14 magyar közjegyzőt* elmozdította. A közoktatásügyi miniszterium az elmulh héten *beszárta a fegyver református iskolát*, ennek az intézkedésnek következtében 24 magyar gyermek iskola nélkül maradt.

Fülig adós

Kohn: Volt-e már fülig adós, mert én most az vagyok.
Schwarz: Hogy-hogy?
Kohn: Egy, hogy tegnap az egyik kulapjában vettem egy kalapot hitelbe és annyira nagy, hogy egészen a fullemre esik.
(Beküldte ifj. Guba Péter Mező-kövesdől.)

A virágkert
Egy ember egy virágos kert kapuján áll. Arra jön egy ur és megkérdi:
— Szabad egy pár rózsát letépnem?
— Tessék.
Az ur letép egy rózsát és megkérdi:
— Szabad még ezt a sárgát is?
— Felölem, — mondja a kártevő — hiszen ez a kert nem az enyém.

Felkerjük olvasóinkat, hogy az O. A. G. gyümölcsfajpermetező ismeretőjét (Adorján Géza, Budapest, VII. Rákóczi-ut. 40.) lapunkra való hivatkozással kerjük.

Tavasszal is szabad szalonkára a hajótulajdonosok. A földművelésügyi miniszter erre az évre feligazgattotta azt a korábbi rendelkezést, hogy a tavasszal csak ilyen hosszú erdei szalonkára szabad vadászni. Ehhez képest az *idős tavasszal is szabad az erdei szalonkára hajótulajdonosok után vadászni.*

Emlékezzünk Hunyadi Mátyásra. A magyar Corvin-lánc és Corvin-koszoru tulajdonosainak testülete Mátyás-napjának előestéjén tartotta szokásos évi ünnepi esztébjét. A magyar-olasz kapcsolatok tudományos és művészi terén ápoló kulturisztület ez alkalommal tisztújítását is megtartotta és *Hóman Bálint* kultuszminiszter választották meg elnökül. *Hóman Bálint* a történelem tudós alaposágával jellemezte Mátyás királyt, az olasz nemzet előtt is halhatatlan jelentőségű Corvint.

Szent István után — mondotta többek közt — Hunyadi Mátyás talán még két történelmi korszak halom-megszégyenítő oyan szerepet, amely a magyar dicsőség, a magyar függetlenség, a nemzeti önkormányzat tekintetében feltehetőlen. — Beszédét a szavakkal zárta: „Emlékezzünk Hunyadi Mátyásra!”

Gazdafilmek sorozata. A mátsalkai téli gazdasági iskola ifjúsága önképző kör február hó 23-án, vasárnap vándor-gyűlést rendezett *Nyírsághely* községben. A szóróművi tanulmányokat a közeg nevelő Magyar Erőre főjegyző vezette, a kinek szavait *Sebestény Jenő*, a teli gazdasági iskola igazgatója köszönte meg. Ezután az ifjúság megkezdte a Hősök-emlékművét. A vándorgyűlést nagyszámú közönség előtt *Fodor Antal* gör. kath. lelkész, a helyi Faluszevőtség elnöke nyitotta meg, majd *Tóth László*, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara képviselője tartott végeztet a tulajdono fenntartásáról. *Paul Gábor* és *Tóth Bertalan* teli gazdasági iskolai tanulók magas előadással után hatásos szavaltok és jól sikerült énekszámok tarkították a zaidag programot.

A magyar sertés- és zsrkivétel új címe
A magyar sertés- és zsrkivétel *Németországba* megzskáltás nélkül folyik. Az angol piacón is sikert értek el a magyar exportörök, ugyhogy a februárban lehoztott, körülbelül száz vagyon kivéte export után a német piacra hasonló mennyiség kivételét sikerült elhozni. A *Magyar Küllereskedelmi Iteval* most a *belga* piac felé tájékozódik, miután a próbászámítványok megfellek.

Négy életfogytalan ítélet a budapesti bíróságokon. Február hó 22-én két gyilkosság ügyében *négy életfogytalan ítélet* hoztak a budapesti büntetőbíróságok. A postvérdők törvényköz *Szemeli Istvánt*, a csepeői postkötő, életfogytaltartó fegyverhaza ítéte. Vállalt társai pedig büntetést kaptak. Ugyanezen a napon bírósági védeletet a királyi Kuria a péceli cigányok ügyében és három vádlottat: *Lakatos Pál, Lakatos Lajos* és a nekik segédkező *Lakatos István*met *gyilkosság büntetésben* mondta ki *bünyösnek* *Csibók Vince* mestőre *meggyilkolás* miatt és mindhármukat *életfogytaltartó fegyverbüntetésre* ítélte.

Egy nagyvilági felfaláló adományai városának. Schless István nagyvilági származású felfaláló, aki jelenleg Németországban él, tavaly 30.000 pengőrelt Nagykanyizsán és ebből az összegből 12 méter magas Nagykanyizsán-ország-emlékműt építt a város legészterén. Schless István most arról értesítette Nagykanyizsán polgármesterét, hogy *utalványának* *Németországban* *kvívül* teljes jövedelmét *átengedi* a városnak *aból* a *edől*, hogy *43 szegény család* számára *gyermek*ket *havi 100-100 pengő* ösztöndíjjal *taníttathassanak*.

A FŐVÁROS

A szanalás után oldja meg a főváros a legfontosabb kérdéseket

A főváros pénzügyi bizottsága *La-motte* Károly elnöklésével legutóbb ülést tartott és ezen az ülésen foglalkoztak a főváros időszeri pénzügyi kérdéseivel. A vitában résztvett *Wolff Károly*, a Keresztény párt vezére is és beszédében többek közt kifejtette, hogy a *főváros pénzügyi helyzete azért súlyos*, mert *nem törzskéntek meg azok az intézkedések*, amelyek a pénzügyi egyensúly helyreállítását szolgálták volna. *Wolff Károly* tiltakozott az ellen, hogy *örjási befektetési programról* beszéljenek akkor, amikor erre semmiféle pénzügyi fedezet nem áll rendelkezésre. *Szendy Károly* polgármester válaszolva *Wolff Károly* felszólalására, kijelentette, hogy először a város pénzügyeinek szanalását kell végeztetni és csak utána kerül majd sor arra, hogy a fontos időszaki kérdéseket megoldják.

Olcsó vasúti díjszabást Pest környékére! A *Neuzetti Egyes* pestkörnyéki szervezetei legutóbb gyűlést tartottak, amelynek egyetlen tárgya a *HÉV* közlekedési politikája volt. A pestkörnyéki helyiérdeklő vasutaknak, tudvaleg, megvetve a *HÉV*-ra s most egyenesen, de drágább díjszabást akar behozni a vasutak. Ez ellen tiltakozott a nagygyűlés. Több országgyűlési képviselő szavalt fel, akik bejelentették, hogy *Gámbó Gyula* miniszternek azonnal intézkedést, hogy az ügy soronkívül tárgyalásra kerüljön.

Arany- és ezüstpénzek ára

Aranypénzek: 1 ár 20 koronás arany 75 pengő 10 fill.; 10 koronás 17 pengő 5 fill.; Népolon-arany 33 pengő 42 fill.
Ezüstpénzek: 1 ár egykoronás 28 fillér; kétkoronás 56 fill.; ötkoronás 1 pengő 10 fill.; négy forintos 68 fillér. **Szinarany** kilogrammja 5700 pengő. **Sznerüst** kilogrammja 100 pengő.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

öreg öreg öreg Y
(0=0)

(Beküldte Hauszmann János, Pakserd.)

2. Szórejtvény.

1.25 P Duna

(Beküldte Szabódy Gizi, Genoshá-pusztáról.)

3. Szórejtvény.

belépésre jogosít S S

(Beküldte Horváth János, Csöktyóbl.)
A rejtvények megjelölését a megjelölés és nyertesek névsorával a 12-ik számban közöljük.
Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megjelölését né napon belül önképzőhöz juttassák el hozzánk, mert az előtve érkező megjelölők nevét minden számban közöljük.
A 3-ik számban közölt rejtvények megjelölése:
1. Szórejtvény: **Kanadál**, 2. Döntőrejtvény: **Ellenség**, 3. Szórejtvény: **Szárnyad**.
Megjelöltek: **Gönczi Ferenc**, **Neuzetti Lótké**, **Seregélyi Pálné**, **Tarsai Iréne**, **Hauszmann János**, **Nyitrai József**, **Ifj. Nagy Sándor**, **Benkó Kálmán**, **Vezér Emil**, **Sz. Balogh Lukács**, **Békési László**, **Keresztény Ifjúsági Egyesület** (Mány), **Hóhó István**, **Prókay Ottó**, **Ifj. Szigyart József**.
Utószámlámpást nyertek: **Gönczi Ferenc** (Öbesszék) és **Benkó Kálmán** (Obercserhá, Burgszán).
A 7-ik számban közölt rejtvények megjelölését a megjelölés és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.
Ez igaz!
— **Papa**, kérem, mielőtt a gramofon és a rádió reifedeztek, miújk volt az embernek?
— **Nyugtak**.

TANÁCSADÓ

Tekintettel arra, hogy lapunk szükséges terjedelme nem teszi lehetővé „Tanácsadó” rovatunk bővítését, nyomtatásos kérik azokat az igen tisztelt olvasóinkat, akiknek sürgős válasza van szükségük: melléklevelük levelükhöz 20 filléres válaszjegyet, hogy levélben adhasuk meg az utbaigazítást. Természetesen azok is kapnak választ, akik nem küldenek jegyeket, de ebben az esetben hosszabb ideig várniuk kell, amíg a lap hátsóiban a válasz megjelenhet.

Kérdés: 1. Hol szereshető be Budapestben rüchmentőm? 2. Hol szereshető be és milyen áron „A folyókony gyűjtemény” című könyv? (Hovesszura).
— **Felelet:** 1. Magyar Mezőgazdálkodási Szövetkezet, V. Alkotmány-ú. 29.; Meutner Öbölj megnagyszülői és megkereskedelmi Rt., VII., Rottenbiller-ú. 33.; Kazár Testvérek, IV., Váci-ú. 84. 2. Kapható a Magyar Folyókony Gyűjtemény Szövetkezetnél, II., Széll Kálmán-ter. 21. 1.40 pengő előzetes beklüldése mellett.

Kérdés: 1934-ben a helybeli hiteltörvény (Létszám) 500 pengős kölcsönt vettem fel, amely összegből 50 pengőt levontak szövetkezeti üzletelés címén és tőlem mégis 74,5 százalékos kamatot szednek ezen összeg után is. Javosa-e a szövetkezet eljárási? (G. K., Keszthelytől).
— **Felelet:** Jogos, mivel a szövetkezet csak tagoknak folyósíthat kölcsönt, tehát üzletésztársulatlanok. Ön pedig nem volt az, mikor kölcsönt felvette, hanem a kölcsönvett összegből voltak le jegyzőit, ami után egész természetesen kamatot jár, mindaddig, amíg vissza nem fizeti. Ez időtartalmú fogva viszont a szövetkezet fizet Önnek az üzletészséknél annyiban osztalékot.

Kérdés: 1. Megkedveltek-e és ében Budapestben a közrendű tanfolyamok? 2. Mi a címe és a megszólítása a bálvány-örömlésnek? (B. J., Hedrehy és Hű előfűző, Pázmányfalu). — **Felelet:** 1. Még nem kezdődtek meg, hanem az első március, míg a másodikikat július hó folyamán nyitják meg. 2. Vitéz Komza Miklós Rt., Budapest, I. Vár, Ország-

ház-ú. 30. Megszólítása: Nagyméltóságú Miniszter Ur, Kegyelmes Uram.

Kérdés: Hol és mennyire kapható Madách Imre: „Az ember tragédiája” c. drámáj költenény? (B. A. I., Jászadása).
— **Felelet:** Kapható kiadóhivatalunknál 3.30 pengő előzetes beklüldése mellett.

Kérdés: 700 koronás értékű hadikölcsönkönyvem van, részvenyűk-e utána segítségny? (B. J., Töröktréti). — **Felelet:** Sajnos, nem, mivel a segítségny megállapított alsó értékhatár 1000 koronára. Eladnia nem érdemes, mert legfeljebb egy, esetleg két pengőt kaphatna csak érte.

Kérdés: Hol és mennyire kapható az dementszöglet felőlés kölcsönny? (K. M., Fegyvernek). — **Felelet:** Ajánljuk Németh: „Az ács” című szakönyvet. Kapható kiadóhivatalunknál, 3.40 pengő árú és 30 fillér portókötség előzetes beklüldése mellett.

Kérdés: 1. Hogyan kell költői hokoban fenyőmogyót utálni, hogy az sikerrel járjon? 2. Az udalom eladást egy féltá birtok, de az utat megszerelték. En az útba fát ültetnek, amelyek kitermelését az udalom tiltottat. Javosa-e? (T. J., Bácsalmás). — **Felelet:** 1. Tavasszal a fenyőmogyót 1-1 arányú távvala húzott és 2-3 ujnyi mély árkokoskába kell elhinteni szemekint, azt 10-15 betaposni s időnkint megöntözni. 2. A fát az, akiknek utján fejlődött. Kifogása lehet azonban azon ágak ellen, melyek falde 60% nyulnak. Ezeknek eltávolítását követelheti, de ezek se az Ön tulajdonát képezik.

Kérdés: Mogyoró szereték természetén, Hol és milyen áron kaphatók cseméketek és milyen fajták a legjobbak? (T. J., Boldog). — **Felelet:** Mogyoró-cseméketek rendelhet a Nyárytelepben című üjség kiadóhivatalában (Budapest, Kossuth Lajos-ter. 11.); egy bokor ára 1.20 pengő. Ajánlhatók az Olasz őrtás, a Rómái és Braunschweigi.

Kérdés: 1935-ban szomszédommal egytombon adókatok ültettünk a határmezőre 50-50 cm-re. Ők most kivágták a fát és követelték tőlem, hogy én a végig 14. a magunkat. Kérem, azok elvételéért tenni felelősséget? (B. J., Szeged).
— **Felelet:** Nem köteles kivágni, ha a fák nem nyulnak át a szomszéd földjére.

Kérdés: Mennyit veszt évente az értékből a raktaban kiöntött mustrágya? (J. J., Szentimre). — **Felelet:** Pénzértéke az elbajos kifejezés: körülbelül értéke ¼-¼-ét.

Kérdés: Hogyan védjem meg előtérmetemet a lukacsosodástól? (Régi előfűző). — **Felelet:** A mák virágzásakor reggel és este a levelek hónalijában, avagy a virágzárkok közé meghúzódó borsmentaágynak, szürkészinti ormányos bogarakat le kell szedni s elpusztítani, hogy azok ne tohassák be petéiket a mákjébe.

Kérdés: 1. 9 éves kérésztői gyakorlat van és három év vége előtt töltek be egy kérésztésben. Lehet-e és hol, ennek alapján kérésztői visgát letennem? 2. Hogyan kell a labdarúgást szerepíteni? 3. Hol sorsjótudomány el a mérészedést? (Ny. J., Felsőmocsolád).
— **Felelet:** 1. Csak iskolai tanulás után lehet kérésztői visgát tenni. 2. Labdarúgást dugványokról lehet szerepíteni. 3. Mérészedést el lehet sajátítani a gödöllői mérésztési iskolában; onnan bővebb felvilágosítást kap a legközelebbi tanfolyam idejéről és tartamáról, ha levelezőzónán kéri.

Kérdés: Ha valakinek egy vagy bejáró, aki egész napot nem tölt a gazdaságban, be kell-e jelenteni az OTL-nyelven? (Hajdúszoboszló, Károly).
— **Felelet:** A kért taktikákat csak abban az esetben kell bejelenteni, ha ebből alkalmazzuk főfoglalkozásuk, még akkor is, ha naponta 5 óránál kevesebb dolgoznak. Ha nem főfoglalkozásuk, csak abban az esetben kötelező a bejelentésük, ha naponta 5 óránál többet dolgoznak. Erre vonatkozólag az 1927. XXI. törvények 1. újja. További utasítás, azonnáltil a jelenleg is fennálló, fentebb említett jogszabályok is.

Kérdés: 1500 darab oltvány szőlővesszőt kérésztől beszerztem. Hol kaphatom el legolcsóbban? (F. M. S., Szentcs).
— **Felelet:** Oltványvesszőket a Teletki szőlőtelepeltől (Villány). Emődi szőlőtelepelt Rt. (Emőd), Kocsis Pál szőlőbirtokos (Katonatelep), stb. termelőhelyekről vásárolhat. Székesfehérvár területén közvetlenül a tenyésztőkhöz fordulni s megadni, hogy milyen talajra, milyen fajfajú oltványokat kíván megvásárolni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. J. Kistelek. Mást kérek; ez nem vált be. — **Ij. N. L. Szendrő.** Rejtélynevelő közlök. — **Poéta, Sárobarod.** A közlendők közé soroltuk. — **K. J. Kisfőlkör.** Köszönjük a szép sorokat; nincs is szebb jutalomnak, mintha fárad-

Mutató is ismerőseinknek a VASÁRNAP-ot!

ságos munkánk elismerésével találkoznak. Közlök belőlük. — **O. F., Mátraszőlős.** „A kis levelet” címűt egy 10-12 éves fiucska szavalhatná el. A 4-ik versszak utolsó sorát ki kell javítani gondom! ugyanis nem hangzik jól „A fia vagyok” címűt egy serdülő 10 éves szavalhatja; de a 2-ik versszakot teljesen ki kell hagyni. — **K. I. Levelet** köszönjük. A bennfoglalatra visszatérünk. — **F. K. Dobri.** Levelet köszönjük; részleteket fogunk belőle közölni; érdekfűzőssel várjuk a következő levelet. — **Z. G. J.** Sajnálattal, egyik sem vált be. — **Cs. I., Dömsöd.** Forgalmi értéke nincsen. — **R. A., Póla.** Az önkérdésének megoldására nem a telephely hanem a tagostás van hivatala. Jelenleg erre a órára az igazságügyminiszternek s 10 filléres pengő, 41 rendelkezésére, tehát kérjük a tagostás elrendelésére. Erre vonatkozólag a jegyzői hivatal, vagy a járási gazdasági felügyelőség szolgálati felvilágosítással. — **B. J., Hajdúszoboszló.** Már egyszer közöltük Önel, hogy a kért könyv évtizedekelőle ezélt teljesen kifogyott és azóta nem kapható. — **D. Sz. L., Báránd.** Segélyjogosultsága — hadikölcsön-könyvny után — az előjáróság elutasítása ellenére is fennáll. Adjon be kérvényt közvetlenül a belügyminisztérium hadikölcsönsegélyezési osztályához. Címe: Budapest, I. Vár, Országút-ú. 30. A kérvény belyegtesen. A szövetkezet a kérvényt tartozása egyrésztnek fejében nem veheti át, mert erre a minisztérium által nincsen felhatalmazva. — **Cs. J., Békéscsantandrás.** Fegyver és gégyárgár Rt. (Fronnergyár), Budapest, IX., Sorokszári-ú. 158; Hoffner-Schranz-Clayton-Shuttlerov Magyar Gégyárművek Rt., Budapest, VI., Lehel-ú. 10. A kért 1.50 pengő beklüldése mellett kiadóhivatalunknál kapható.

3. EURÓPA TITOKZATOSORSZÁGOK

Hivatalosan a külföldről érkezett idegenek és az Orszországon élő idegen állampolgárok részére teremtetek meg ezeket a kereskedelmi szövetkezeteket, de a szakszervezeti tagok is kénytelenek itt vásárolni, mert a saját szövetkezetükben nincs árú és amit jegyre vásárolhatnak, az nem elég a megélhetéshez.

A kereskedelmi szövetkezetek árait bármelyik európai kereskedő bizonyára megirigyelheti. Egy férfi télikabát például csak 250 rubelbe kerül, ami a mi pénzükre átbecsámítva 800 pengőnek felel meg. Nadrágot is vásárolhatnak, sőt 55-60 pengőért már elég rendes darabot kapni. A cipő ára 50 pengő körül van, a férfilingő 10-12 pengő és ez a legolcsóbb.

De nehogy azt higgyük, hogy a szakszervezeti szövetkezetek árai valami nagyon olcsók. A liszt kilója például 70 fillér, a cukor 2 pengőbe kerül, 1 tojás pedig 30 fillérbe. Milyen azonban ezeket a cikkeket a szakszervezeti szövetkezetekben csak nagyon ritkán kapni és akkor is csak nagyon keveset lehet belőlük vásárolni, a kereskedelmi szövetkezetek árai az irányadók, ezek az árak pedig közel tízszerese a másik szövetkezet árainak.

A legérdekesebb az, hogy az orosz szovjet egyáltalában nem veti meg a kapitalista alapon álló államok legnagyobb jövődeli forrását, a szeszadót. A kereskedelmi szövetkezetben mindenki annyi palinkát vásárolhat, természetesen jó borsos áron, amennyit csak akar és talán a régi úri Orszországon sem lehetett munkabérfizetés napján annyi részeg munkást látni, mint ma a kommunista

jólétől duzzadó Orszországon.

Magától értetődik, hogy ilyen viszonyok között Orszországon jobban virágzik ma az árulerejtés, a láncereskedelem, az árúszóra, mint annakidején Középeurópában a hadviselő államokban. Természetesen vannak olyanok is, akiknek valami uton-módon sikerült olyan áruickekhez feljutniuk, ami az életfenntartáshoz feltétlenül szükséges és amit a szakszervezeti tagok szövetkezetében csak nagyon ritkán és nagyon kis mennyiségben lehet kapni. Igaz ugyan, hogy a kereskedelmi szövetkezetekben sohasem hiányzik az áru, de azzal is szemlélni kell, hogy ha egy orosz munkás, vagy tisztviselőmber állandóan a kereskedelmi szövetkezetekben szerzi be azokat az árukat, amelyeket a szakszervezeti szövetkezetekben nem kaphat meg, akkor a cseka kitűnő besugó rendszerrel mellett csakhamar felmerül az a kérdés, vajjon honnan van az illetőnek annyi pénze, hogy a kereskedelmi szövetkezetek mérgezdraágáit megfizethesse.

Az ilyen kérdés pedig Orszországon még ma is életveszélyes. Elég az egyik úgynök bizalmas jelentése, vagy valamelyik rosszindulatú kollégának névtelen feljelentése és máris megindul a cseka nyomozó munkája, ami a legtöbb esetben eredményes jár. A cseka kihallgatási módszere ugyanis olyanok, hogy a szerencsétlen áldozat mindent bevall, amit rádküldnek, vagy legalább is sikerül elmentesdésbe keverni és akkor rettenetes büntetés éri azokat, akik valamely módon állítólag vétekelt a proletár-állam érdekei ellen.

El kell azonban ismerni, hogy

Az elmulást szeretem...

Szeretem az elszárgult levelet,
Szeretem a reggeli ködfelhőt,
Szeretem a lehullt szürme virágot,
Szeretem a síró, beteg erőt.

Gyűlölöm a ragyogó napsütést,
Gyűlölöm a virágos, szép tavaszt,
Gyűlölök én mindent, ami virul,
Gyűlölöm a szép lány ajkán a dalt.

Szeretem a fehér havas tájat,
Szeretem az el nem jövő álom.
Szeretem azt, kinek fáj az élet,
Szeretem és várom a halálom.

PÖCZE ERZSÉBET

Édesanyám, édes hazám!

Édesanyám, édes hazám, édes szülő!
[földem,
Te neveltél, Te gondoztál feltű gond-
[dal engem.
Te tápláltál drága földed barna ke-
[nyerélem.
Megtittaltál szép hegyeid, hűsítő víz-
[tel.

Édesanyám, édes hazám, édes szülő!
[földem,
Érted küldöm az Istenhez buzgó kö-
[nyörgésem.
Este-eggel imádkozom, édes hazám
[érted:
„En Istenem szép hazámat kérjék
[vissza Tőled.”

SALLAI MARGIT (Sárosp)

Jó hangzseren játszanak a legna-
gyobb élvezet. Elsőrangú, igazán
olcsón Reményi országos híru hang-
szerelepen vásárolhat: Budapest,
VI/15., Király-ú. 58-60. Kérjen
díjmentes 51. számú árjegyzéket, ab-
ból választhat.

(Folytatjuk.)

